

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 11. aprila 2018¹

Zadeva C-43/17 P

Liam Jenkinson
proti
Evropski službi za zunanje delovanje,
Svetu Evropske unije,
Evropski komisiji,

Eulex Kosovo

„Pritožba – Osebjne mednarodnih misij Evropske unije – Pravo, ki se uporabi, in pristojnost za odločanje o sporih v zvezi s pogodbami o zaposlitvi – Zaporedne pogodbe o zaposlitvi za določen čas – Odločba o nepodaljšanju zadnje pogodbe – Odškodninski zahtevek – Določitev tožene stranke“

Uvod

1. Ta pritožbeni postopek izvira iz spora med nekdanjim zaposlenim pri misiji Eulex Kosovo,² Liamom Jenkinsonom (v nadaljevanju: pritožnik) ter Svetom Evropske unije, Evropsko Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in misijo Eulex Kosovo (v nadaljevanju: nasprotne stranke v pritožbenem postopku), ker misija Eulex Kosovo pritožniku ni podaljšala zadnje v vrsti pogodb o zaposlitvi za določen čas, ki so jih v letih od 1994 do 2014 podpisali pritožnik in tri misije Evropske unije.³

2. Pritožnik s pritožbo Sodišču predlaga razveljavitev sklepa v zadevi Jenkinson/Svet in drugi,⁴ s katerim je Splošno sodišče zavrglo njegovo tožbo, v kateri je na podlagi člena 272 PDEU predlagal, prvič, naj se njegovo pogodbeno razmerje preoblikuje v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas in naj se mu povrne škoda, ki naj bi jo utrpel zaradi zlorabe zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas in zaradi nezakonite odpustitve, ter drugič, naj se ugotovi, da so ga ESZD, Svet in Komisija obravnavali diskriminatorno, in naj se jim posledično naloži plačilo odškodnine, ter podredno uveljavljal nepogodbeno odgovornost evropskih institucij.

3. Pritožnik s prvim pritožbenim razlogom, navedenim v utemeljitev prvega pritožbenega predloga, Splošnemu sodišču očita večkratno napačno uporabo prava in pomanjkljivo obrazložitev v izpodbijanem sklepu v zvezi z obsegom pristojnosti sodišč Unije za odločanje o pogodbenem delu spora.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² Skupni ukrep Sveta 2008/124/SZVP z dne 4. februarja 2008 o misiji Evropske unije za krepitev pravne države na Kosovem (EULEX KOSOVO) (UL 2008, L 42, str. 92).

³ Treba je opozoriti, da iz spisa zadeve izhaja, da je bil pritožnik v letih od 1994 do 2014 zaposlen pri treh različnih misijah Unije v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) na podlagi več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas za vsako misijo (glej točke od 11 do 13 teh sklepnih predlogov).

⁴ Sklep z dne 9. novembra 2016 (T-602/15, v nadaljevanju: izpodbijani sklep, EU:T:2016:660).

4. Pritožnik s tem pritožbenim razlogom odpira novo vprašanje, ki si zasluži pozornost. Čeprav se je Sodišče že izreklo o obsegu arbitražne klavzule v smislu člena 272 PDEU v zvezi z neprekinjenim delovnim razmerjem, ki je temeljilo na zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas,⁵ je zdaj namreč prvič pozvano, naj se v obravnavani zadevi izreče o obsegu take klavzule iz zadnje pogodbe, ki sta jo podpisali stranki, medtem ko so prejšnje pogodbe vsebovale arbitražno klavzulo v korist bruseljskih sodišč. Ti sklepni predlogi bodo v skladu z željo Sodišča omejeni na analizo tega vprašanja.

Pravni okvir

Skupni ukrep 2008/124

5. Člen 1 Skupnega ukrepa 2008/124, naslovljen „Misija“, določa, da EU ustanavlja misijo Evropske unije za krepitev pravne države na Kosovem, imenovano „Eulex Kosovo“.

6. Člen 2 tega ukrepa, naslovljen „Cilji“, v prvem odstavku določa:

„EULEX KOSOVO pomaga institucijam, pravosodnim organom in organom pregona na Kosovu pri doseganju trajnosti in odgovornosti ter pri nadaljnjem razvoju in krepitvi neodvisnega večnarodnega pravosodnega sistema ter večnarodne policije in carine ter zagotavlja, da so te institucije neodvisne od političnih vplivov in upoštevajo mednarodno priznane standarde in evropske najboljše prakse.“

7. Skupni ukrep je bil večkrat podaljšan.⁶ Med drugim je bil podaljšan do 14. junija 2016 s Sklepom 2014/349/SZVP⁷, ki se uporablja za dejansko stanje v tej zadevi.

8. S tem sklepom je bil v Skupni ukrep 2008/124 vstavljen člen 15a, ki določa:

„EULEX KOSOVO lahko naroča storitve ali blago, sklepa pogodbe in upravne dogovore, zaposluje osebe, vodi bančne račune, pridobiva sredstva in razpolaga z njimi ter poravnava obveznosti [...]“

9. Nazadnje je bil Skupni ukrep 2008/124 podaljšan do 14. junija 2018 s Sklepom (SZVP) 2016/947⁸.

Dejansko stanje

10. Dejansko stanje spora, kot izhaja iz izpodbijanega sklepa, je mogoče opisati, kot sledi.

5 Glej sodbo z dne 1. julija 1982, Porta/Komisija (109/81, EU:C:1982:253, točka 10).

6 Najprej je bil podaljšan do 14. junija 2012 s Sklepom Sveta 2010/322/SZVP z dne 8. junija 2010 o spremembah in podalšanju Skupnega ukrepa 2008/124/SZVP (UL 2010, L 145, str. 13), nato do 14. junija 2014 s Sklepom Sveta 2012/291/SZVP z dne 5. junija 2012 o spremembi in podalšanju Skupnega ukrepa 2008/124/SZVP (UL 2012, L 146, str. 46).

7 Sklep Sveta z dne 12. junija 2014 o spremembi Skupnega ukrepa 2008/124/SZVP (UL 2014, L 174, str. 42).

8 Sklep Sveta z dne 14. junija 2016 o spremembi Skupnega ukrepa 2008/124/SZVP (UL 2016, L 157, str. 26).

11. Pritožnik je bil najprej od 20. avgusta 1994 do 5. junija 2002 na podlagi zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas zaposlen pri Nadzorni misiji Evropske unije.⁹ Nato je bil od 17. junija 2002 do 31. decembra 2009 na podlagi zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas zaposlen pri Policijski misiji Evropske unije¹⁰. Nazadnje je bil pritožnik od 5. aprila 2010 do 14. novembra 2014 na podlagi enajstih zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas zaposlen pri misiji Eulex Kosovo.¹¹

12. Pritožnik je bil med izvajanjem pogodbe o zaposlitvi za obdobje od 15. junija do 14. oktobra 2014 z dopisom vodje misije Eulex Kosovo z dne 26. junija 2014 obveščen o koncu svoje misije in nepodalžanju pogodbe o zaposlitvi po 14. novembru 2014.

13. Zadnja pogodba o zaposlitvi za določen čas je bila sklenjena med misijo Eulex Kosovo in pritožnikom za obdobje od 15. oktobra do 14. novembra 2014 (v nadaljevanju: zadnja pogodba o zaposlitvi za določen čas) in ni bila podaljšana. Člen 21 zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas določa, da je na podlagi člena 272 PDEU Sodišče Evropske unije pristojno za vse spore v zvezi s pogodbo.¹²

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

14. Pritožnik je 23. oktobra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložil tožbo, s katero je Splošnemu sodišču predlagal, prvič, naj po eni strani njegovo pogodbeno razmerje preoblikuje v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, ugotovi, da so tožene stranke pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas kršile svoje pogodbene obveznosti in zlasti obveznost predhodnega obvestila, ugotovi, da odpoved njegovega delovnega razmerja ni bila zakonita, in jim zato naloži plačilo odškodnine za škodo, nastalo zaradi zlorabe zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas, kršitve obveznosti predhodnega obvestila o odpovedi pogodbe in nezakonite odpustitve. Splošnemu sodišču je, drugič, predlagal, naj ugotovi, da so ga Svet, Komisija in ESZD v obdobju zaposlitve v misijah obravnavali diskriminatorno glede njegove plače, pokojninskih pravic in drugih ugodnosti, ugotovi, da bi moral biti pri eni od toženih strank zaposlen kot začasni uslužbenec, in jim zato naloži plačilo odškodnine. Podredno je Splošnemu sodišču predlagal, naj mu tožene stranke na podlagi njihove nepogodbene odgovornosti plačajo odškodnino za škodo, ki je nastala zaradi kršitev njihovih obveznosti.

15. Splošno sodišče se je z izpodbijanim sklepom izreklo za očitno nepristojno za odločanje o obeh predlogih, podanih primarno, in zavrglo predlog, podan podredno, kot očitno nedopusten. Zato je Splošno sodišče tožbo v celoti zavrglo in pritožniku naložilo plačilo stroškov.

9 Misija Evropske skupnosti za nadzor (ECMM) je bila na Zahodnem Balkanu prisotna od leta 1991 in je bila ustanovljena z memorandumom o soglasju, podpisanim v Beogradu 13. julija 1991. Nadzorna misija Evropske unije je bila ustanovljena s Skupnim ukrepom Sveta 2000/811/SZVP z dne 22. decembra 2000 o Nadzorni misiji Evropske unije (UL 2000, L 328, str. 53). Iz dejanskega stanja izhaja, da je bila med prenehanjem pogodbe, ki jo je pritožnik sklenil z Nadzorno misijo Evropske unije, in začetkom pogodbe s Policijsko misijo Evropske unije samo ena 16-dnevna prekinitvev.

10 Ta misija je bila ustanovljena s Skupnim ukrepom Sveta 2002/210/SZVP z dne 11. marca 2002 o Policijski misiji Evropske unije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 278).

11 Iz dejanskega stanja izhaja, da je bila med prenehanjem zadnje pogodbe s Policijsko misijo Unije in začetkom pogodbenega razmerja z misijo Eulex Kosovo 3-mesečna prekinitvev.

12 Pritožnik v pritožbi poudarja, da je na teh misijah podpisal kakšnih 40 zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas. Poudarja tudi, da je pred prenehanjem zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas in po njem storil, kar je potrebno za začetek arbitražnega postopka, vendar se misija Eulex Kosovo na to ni odzvala.

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

16. Pritožnik Sodišču predlaga, naj razveljavi izpodbijani sklep, ugotovi pritožbi in nasprotnim strankam v pritožbenem postopku naloži plačilo stroškov postopka na obeh stopnjah. Svet in Komisija predlagata zavrnitev pritožbe in naložitev stroškov pritožniku. ESZD in misija Eulex Kosovo Sodišču primarno predlagata, naj se izreče za nepristojno za odločanje o pritožbi, ter podredno, naj zavrže pritožbo in pritožniku naloži plačilo stroškov. Poleg tega Svet in ESZD Sodišču predlagata, naj tožbo in pritožbo – če bi bila razglašena za utemeljeno – v delu, v katerem ju zadeva, zavrže kot nedopustni.

17. Pred Sodiščem je bil glede pritožbe opravljen pisni postopek. Strankam je bil poslan poziv, naj ustne navedbe osredotočijo na prvi pritožbeni razlog, naveden v utemeljitev prvega predloga. Obravnava je bila opravljena 17. januarja 2018.

Analiza prvega pritožbenega razloga, navedenega v utemeljitev prvega pritožbenega predloga

Trditve strank

18. Prvi pritožbeni razlog, naveden v utemeljitev prvega pritožbenega predloga, se nanaša na presojo Splošnega sodišča glede obsega pristojnosti sodišč Unije za odločanje o pogodbenem delu spora. V bistvu se deli na štiri dele.

Prvi del, ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in ni obrazložilo ugotovitve v zvezi s svojo pristojnostjo za odločanje o celotnem pogodbenem razmerju

19. Pritožnik očita Splošnemu sodišču, da ni odgovorilo na njegovo trditev na prvi stopnji, da čeprav je lahko Sodišče pristojno za odločanje o pogodbenih sporih le, če sta ga stranki določili v arbitražni klavzuli, vključeni v pogodbo, če je ta veljavna, pa je treba veljavnost, obseg in učinke sporne klavzule preučiti na podlagi nacionalnega prava, ki se uporablja za pogodbo, v tem primeru na podlagi belgijskega prava.

20. Poleg tega pritožnik meni, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je odločilo o ugovorih nedopustnosti brez vsebinske presoje spisa. V skladu z belgijsko zakonodajo mora biti pogodba o zaposlitvi namreč podpisana, preden delavec začne opravljati delo, če ni tako, pa pogodbenih določb ne bi bilo mogoče uporabiti proti pritožniku, kar naj bi povzročilo, da bi se samo pritožnik lahko skliceval na arbitražno klavzulo.

21. Vsekakor pritožnik v zvezi z razlago in obsegom sporne klavzule trdi, da bi moralo Splošno sodišče dejansko voljo strank ob podpisu zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas v zvezi z arbitražno klavzulo preučiti v skladu z belgijskim pravom, pri čemer to pravo določa, da v primeru dvoma prevlada razlaga, ki je najugodnejša za šibkejšo stranko pogodbe. Ker pa naj bi se arbitražna klavzula nanašala na dolgotrajno pogodbeno razmerje, naj bi iz okoliščin podpisa te klavzule izhajalo, da stranki nista nameravali razdeliti spora s tem, da bi sodiščem Unije podelili pristojnost samo za odločanje o zadnji pogodbi o zaposlitvi za določen čas. Po mnenju pritožnika bi razlaga Splošnega sodišča poleg tega pomenila, da bi zadoščalo, da bi misije v vsaki pogodbi o zaposlitvi za določen čas predvidele drugačen dogovor o pristojnosti, da osebje ne bi moglo vložiti tožbe v skladu s pravico do poštenega sojenja, ki mu je priznana, in bi moralo vložiti tožbe pri toliko sodiščih, kolikor pogodb o zaposlitvi za določen čas je podpisalo. Zato naj bi bil izpodbijani sklep v zvezi s tem neobrazložen in pravno napačen.

22. ESZD, Svet, Komisija in misija Eulex Kosovo izpodbijajo trditve, ki jih pritožnik navaja v podporo prvemu delu.

Drugi del, ki se nanaša na napačno uporabo prava v zvezi s kršitvijo določb belgijskega prava in načela litispendence

23. Pritožnik očita Splošnemu sodišču, da se je v točki 41 izpodbijanega sklepa izreklo za nepristojno z obrazložitvijo, da naj bi se belgijska sodišča izrekla za pristojna za odločanje o sporu v zvezi z vsemi pogodbami o zaposlitvi za določen čas, razen zadnje. Po mnenju pritožnika ni mogoče izključiti možnosti, da bi belgijska sodišča arbitražno klavzulo iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas razlagala tako, da se uporablja za celotno pogodbeno razmerje z nasprotnimi strankami v pritožbenem postopku. Vsekakor naj belgijska sodišča ne bi mogla razveljaviti posamičnega upravnega akta, ki ga vročijo misija ali institucije oziroma jim ga je mogoče pripisati; največ, kar lahko storijo, je, da odložijo njegove učinke. Zato naj izpodbijani sklep ne bi bil le pomanjkljivo obrazložen, temveč naj bi bilo v njem tudi napačno uporabljeno pravo v zvezi z belgijskim pravom in načelom litispendence.

24. ESZD in Komisija izpodbijata utemeljitev, ki jo pritožnik navaja v podporo temu drugemu delu.

Tretji del, ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je menilo, da ni pristojno za odločanje o učinkih prejšnjih pogodb o zaposlitvi, sklenjenih med pritožnikom in nasprotnimi strankami v pritožbenem postopku

25. Pritožnik očita Splošnemu sodišču, da je v točki 39 izpodbijanega sklepa napačno menilo, da se, ker je pristojno samo za zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ne more izreči o učinkih prejšnjih pogodb o zaposlitvi. Po mnenju pritožnika preoblikovanja celotnega pogodbenega razmerja v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas nikakor ni mogoče ločiti od zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas in natančneje od prenehanja te pogodbe. Pritožnik naj namreč ne bi mogel doseči, da se njegovo pogodbeno razmerje preoblikuje delno pred nacionalnimi sodišči in delno pred sodišči Unije. Tako naj Splošno sodišče ne bi odgovorilo na predloženo utemeljitev in naj bi v izpodbijanem sklepu napačno uporabilo pravo.

26. ESZD, Svet in Komisija izpodbijajo trditve pritožnika.

Četrty del, ki se nanaša na neobstoj preučitve predloga, povezanega z zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas

27. Pritožnik trdi, da Splošno sodišče v nobenem primeru ni preučilo njegovega predloga, ki se nanaša na vročitev dokumentov, povezanih s socialno varnostjo, ki jih je treba na podlagi belgijskega prava vročiti ob prenehanju zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas, in meni, da je ta opustitev enakovredna odrekanju pravnega varstva.

28. Svet in Komisija izpodbijata trditve, ki jih pritožnik navaja v četrtem delu.

Presoja

29. Ta analiza se nanaša samo na vprašanje obsega pristojnosti sodišč Unije za odločanje o pogodbenem delu spora, pri čemer ta pristojnost izhaja iz arbitražne klavzule na podlagi člena 272 PDEU. Zato se v okviru te analize ta določba razlaga samostojno. Ti sklepni predlogi torej ne vplivajo na vprašanje preoblikovanja pogodbenega razmerja, ki je predmet spora. To vprašanje bi bilo namreč

treba presojati z vidika prava, ki se uporablja za vsebino spora.¹³

Obseg člena 272 PDEU

30. Najprej je treba v zvezi s sodiščem, pristojnim za odločanje o sporih, v katerih je ena od strank Unija, spomniti, da člen 274 PDEU določa, da „[s]pori, v katerih je ena od strank Unija, niso izvzeti iz pristojnosti sodišč držav članic, razen kjer je bila pristojnost s pogodbama dodeljena Sodišču Evropske unije“. Po mnenju Sodišča sistem razdelitve sodne pristojnosti, uveden s Pogodbo DEU, „strankam ne omogoča, da v sporih izberejo pristojnost bodisi sodišča Skupnosti bodisi nacionalnega sodišča“. V skladu s tem sistemom pristojnost sodišča Unije namreč „izključuje pristojnost nacionalnih sodišč“.¹⁴

31. V zvezi z izključno pristojnostjo sodišč Unije člen 272 PDEU določa, da je „Sodišče Evropske unije [...] pristojno za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Unija ali ki so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo“¹⁵. Ta člen je posebna določba, ki omogoča, da sodišče Unije odloča na podlagi arbitražne klavzule, ki jo določijo pogodbeni stranke za pogodbe javnega ali zasebnega prava.¹⁶ Pristojnost Sodišča je torej po eni strani povezana z obstojem pogodbe, sklenjene med institucijo ali organom Unije in zasebno stranko, ter po drugi strani z obstojem arbitražne klavzule v zadevni pogodbi.¹⁷

13 Čeprav gre za SZVP, menim, da bi morale misije Unije v skladu z dolžnostjo lojalnosti, ki jo imajo, pri svojem ravnanju v vlogi delodajalca upoštevati zakonodajne določbe, sprejete na ravni Unije. Glej po analogiji sodbo z dne 13. decembra 2016, IPSO/ECB (T-713/14, EU:T:2016:727, točka 106). Vsekakor je po mojem mnenju treba navesti dva pomembna vidika. Na prvem mestu, čeprav je Direktiva Sveta 1999/70/ES z dne 28. junija 1999 o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 368), s katero se izvaja okvirni sporazum, naslovljena na države članice, se lahko pravila ali načela, ki so zapisana v tej direktivi ali iz nje izhajajo, uveljavljajo zoper institucije (in druge organe) Unije, če gre pri njih le za poseben izraz temeljnih pravil iz Pogodbe in splošnih načel, ki se za te institucije uporabljajo neposredno. Glej v tem smislu sodbo z dne 9. septembra 2003, Rinke (C-25/02, EU:C:2003:435, točki 24 in 25). Tako načelo prepovedi zlorabe prava, na podlagi katerega se na pravne norme nihče ne more sklicevati z namenom zlorabe, spada med splošna pravna načela, katerih spoštovanje zagotavlja sodišče. Na drugem mestu naj ob upoštevanju dejstva, da je Sodišče v okviru klavzule, dogovorjene na podlagi člena 272 PDEU, lahko pozvano, da odloči o sporu, tako da uporabi nacionalno pravo, ki ureja pogodbo, spomnim, da je Direktiva 1999/70 prenesena v nacionalna pravila in se posledično ta pravila uporabljajo za zaporedne pogodbe o zaposlitvi za določen čas, kot so te, ki so povod za ta spor.

14 Glej sodbo z dne 9. oktobra 2001, Flemmer in drugi (od C-80/99 do C-82/99, EU:C:2001:525, točka 41). Zadeva, v kateri je bila izrečena ta sodba, se je nanašala na odškodnine za nekatere proizvajalce mleka in mlečnih izdelkov, ki začasno niso mogli opravljati svoje dejavnosti, in se člen 238 ES (postal člen 272 PDEU) torej ni uporabljal.

15 V zvezi z naravo arbitražne klavzule v smislu člena 272 PDEU nekateri avtorji menijo, da je izraz „arbitražna klavzula“ lahko „zavajajoč“ ali neustrezen, ker sodišča Unije, pristojna na podlagi tovrstnih klavzul, ne delujejo kot arbiter, temveč kot sodišča, ki izrekajo sodbe, ki se lahko neposredno uporabljajo. Glej v zvezi s tem Lenaerts, K., Maselis, I. in Gutman, K., *EU Procedural Law*, Oxford EU University Press, Oxford, 2014, poglavje 19, str. od 686 do 699, zlasti točka 19.8. Glej v istem smislu Kremlis, G., „De quelques clauses d'élection de for et de droit applicable stipulées dans les contrats de droit privé conclus par les Communautés européennes dans le cadre de leurs activités d'emprunt et de prêt“, *Diritto comunitario e degli scambi internazionali*, Milano, 1986, str. 782: „[Sodišče], kadar odloča o sporu na podlagi take klavzule, se ne spremeni v arbitražno sodišče [...]“. Da se arbitražna klavzula ne šteje za arbitražno, temveč za klavzulo o pristojnosti, glej ugotovitve D'Alessandro, E., „L'Art. 272 del Trattato sul funzionamento dell'Unione europea: mero accordo attributivo della competenza giurisdizionale o convenzione arbitrale? (nota a Trib. Dell'Unione Europea, 17 dicembre 2010, causa T-460/08)“, *Rivista dell'arbitrato*, Rim, 2011, št. 4, str. od 622 do 628.

16 Glej v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 2015, Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124, točka 23).

17 Treba je spomniti, da se je Sodišče že izreklo za pristojno na podlagi arbitražne klavzule v nepodpisanem „osnutku pogodbe“, ki je bil uvod v razmerje med strankami. Glej v zvezi s tem sodbo z dne 7. decembra 1976, Pellegrini/Komisija in Flexon-Italia (23/76, EU:C:1976:174, točke od 8 do 10). Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca H. Mayrasa v zadevi Pellegrini/Komisija in Flexon-Italia (23/76, neobjavljeni, EU:C:1976:143): „Vendar menim, da bi bilo pretirano formalistično, če bi arbitražni klavzuli odrekli vso veljavo le zato, ker je osnutek pogodbe samo predmet preprostega, a izrecnega sklicevanja v dopisih, ki potrjujejo dogovor strank.“ Nasprotno pa, če ni arbitražne klavzule v smislu člena 272 PDEU, sodišča Unije niso pristojna za odločanje o podaljšanju pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med pritožnikom in Komisijo v okviru tehničnega sodelovanja med Unijo in tretjo državo, ki ga je financiral Evropski razvojni sklad. Glej sodbo z dne 20. maja 2009, Guigard/Komisija (C-214/08 P, neobjavljena, EU:C:2009:330, točka 41).

32. Za primer, da mora Sodišče v okviru take klavzule, dogovorjene na podlagi člena 272 PDEU, odločiti o sporu, tako da uporabi nacionalno pravo, ki ureja pogodbo,¹⁸ je Sodišče namreč že presodilo, da se njegova pristojnost za odločanje o sporu v zvezi s to pogodbo presoja le glede na določbe tega člena in arbitražne klavzule, ne da bi na to vplivale določbe nacionalnega prava, ki bi domnevno ovirale njegovo pristojnost.¹⁹ Zato mora Sodišče, da bi ugotovilo svojo pristojnost, preveriti obstoj take klavzule v pogodbi, ki je predmet spora. Obstoj take klavzule torej povzroči, da je izključena pristojnost vseh drugih sodišč.²⁰

33. Tako iz člena 272 PDEU v povezavi s členom 274 PDEU izhaja, da je za spore v zvezi s pogodbami, pri katerih je ena od strank Unija oziroma pri katerih eden od sopogodbениkov zastopa Unijo, praviloma pristojno nacionalno sodišče.²¹ Vendar pristojnost sodišča Unije izključuje pristojnost nacionalnih sodišč.²² Če sodišča Unije menijo, da se za tožbene in pritožbene predloge uporablja arbitražna klavzula, nacionalna sodišča niso več pristojna za odločanje o tožbah in pritožbah. Torej se morajo ta sodišča izreči za nepristojna po eni strani zaradi načela primarnosti prava Unije²³ in po drugi strani zaradi spoštovanja volje strank.

34. Težave pa nastanejo, kadar je določeno še eno pristojno sodišče bodisi v isti pogodbi (konkurenca pristojnosti)²⁴ bodisi kot v obravnavanem primeru v pogodbah o zaposlitvi za določen čas pred zadnjo tako pogodbo, ki so jih stranke podpisale v okviru delovnega razmerja.²⁵

35. V skladu s sodno prakso je treba pristojnost Sodišča, ki temelji na arbitražni klavzuli, razlagati ozko, ker odstopa od splošnih pravil o pristojnosti. Sodišče namreč lahko odloča le o predlogih, ki izhajajo iz pogodbe, sklenjene z Unijo, in vsebujejo arbitražno klavzulo ali so neposredno povezani z obveznostmi, ki izhajajo iz te pogodbe.²⁶

36. V teh okoliščinah se je treba ob upoštevanju dejstva, da vse zahteve pritožnika v okviru prvega pritožbenega razloga temeljijo bodisi na zlorabi zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas bodisi na nezakoniti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, vprašati, ali obstajajo povezave med predlogi pritožnika na eni strani in različnimi pogodbami o zaposlitvi za določen čas (vključno z zadnjo) ali obveznostmi, ki iz njih izhajajo, na drugi strani.

18 V zvezi s pravom, ki se uporablja za zasebnopravne pogodbe, ki vsebujejo arbitražno klavzulo, glej Kohler, C., „La Cour de justice des Communautés européennes et le droit international privé“, *Droit international privé: travaux du Comité français de droit international privé*, 12e année, 1993–1995, Éditions A. Pedone, Pariz, 1996, str. od 71 do 95, zlasti str. 78: „[z]a Unijo je treba, v največji možni meri, uporabljati splošna pravila, v obeh pomenih besede, kar skoraj nujno pripelje do Rimske konvencije“.

19 Glej sodbe z dne 18. decembra 1986, Komisija/Zoubek (426/85, EU:C:1986:501, točka 10); z dne 8. aprila 1992, Komisija/Feilhauer (C-209/90, EU:C:1992:172, točka 13), in z dne 26. februarja 2015, Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124, točka 21).

20 Sodba z dne 26. novembra 1985, Komisija/CO.DE.MI. (318/81, EU:C:1985:467, točka 9).

21 Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca A. Tizzana v združenih zadevah Flemmer in drugi (od C-80/99 do C-82/99, EU:C:2001:57, točka 41).

22 Glej sodbo z dne 9. oktobra 2001, Flemmer in drugi (od C-80/99 do C-82/99, EU:C:2001:525, točka 39).

23 Glej Lenaerts, K., Maselis, I. in Gutman, K., *op. cit.*, str. 689, točka 19.9: „If the clause confers an exclusive right on the Court of Justice of the EU to hear and determine disputes concerning a contract, courts in Member States must decline jurisdiction by reason of the primacy of Union Law (i.e. compliance with the arbitration clause concluded pursuant to art. 272 TFEU)“.

24 Včasih je predvidena celo hkratna pristojnost Sodišča Evropske unije in določenih nacionalnih sodišč (klavzule o hkratni pristojnosti). Glej Kohler, C., *op. cit.*, str. 78. Tak primer so zlasti nekatere klavzule v posojilnih pogodbah med Unijo in eno ali več bankami, ki se združijo v konzorcij za izvedbo posla. Klavzule o hkratni pristojnosti lahko povzročijo težave, povezane s pozitivnimi spori o pristojnosti. V zvezi s tem vprašanjem glej Kremliš, G., „De quelques clauses d'élection de for et de droit applicable stipulées dans des contrats de droit privé conclus par les Communautés européennes dans le cadre de leurs activités d'emprunt et de prêt“, *Diritto comunitario e degli scambi internazionali*, Milano, 1986, str. od 777 do 792, zlasti str. 783.

25 Glej Lenaerts, K., Maselis, I. in Gutman, K., *op. cit.*, str. 689, točka 19.9: „If a number of Courts, including the GC, are entitled to determine disputes under the arbitration clause, a problem of *lis alibi pendens* may arise. No specific rules are set forth in the Treaties for resolving this problem.“

26 Glej sodbo z dne 18. decembra 1986, Komisija/Zoubek (426/85, EU:C:1986:501, točka 11).

Opredelitev delovnega razmerja med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo

37. Da bi ugotovili, ali predlogi pritožnika v okviru prvega pritožbenega razloga izhajajo neposredno iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki sta jo sklenili stranki in vsebuje arbitražno klavzulo, oziroma ali so ti predlogi neposredno povezani z obveznostmi, ki izhajajo iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas, je treba najprej razjasniti, ali je treba delovno razmerje med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo, ki temelji na enajstih zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas, opredeliti kot enotno in neprekinjeno delovno razmerje ali, nasprotno, je zadnja pogodba o zaposlitvi za določen čas podlaga za delovno razmerje, ki je ločeno od prejšnjih pogodb o zaposlitvi za določen čas.

38. Naj spomnim, da je bil pritožnik skoraj dvajset let zaposlen pri treh različnih misijah Unije v okviru SZVP. Zlasti v zvezi z delovnim razmerjem pritožnika pri misiji Eulex Kosovo je treba ugotoviti, da je delovno razmerje, ki ga je pritožnik opravljal za to misijo od 5. aprila 2010 do 14. novembra 2014, temeljilo na enajstih zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas.

39. Iz tega izhaja, da je delovno razmerje med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo pogodbeno delovno razmerje. Vendar se postavlja vprašanje, ali je tako pogodbeno razmerje enotno in neprekinjeno delovno razmerje.

40. Nobenega dvoma ni, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno. Prvič, kot izhaja iz dejanskega stanja spora, je bila zadnja pogodba o zaposlitvi za določen čas sklenjena med misijo Eulex Kosovo in tožeco stranko za obdobje od 15. oktobra do 14. novembra 2014. Vodja misije je pritožnika z dopisom z dne 26. junija 2014 obvestil, da misija Eulex Kosovo po 14. novembru 2014 ne bo podaljšala njegove „zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas“. Ta dopis se torej sklicuje na *datum prenehanja zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas*, to je 14. november 2014. Dejstvo, da se sklicuje na zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, namreč kaže, da je ta del istega delovnega razmerja med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo. Drugič, kot je misija Eulex Kosovo v zvezi z naravo delovnega razmerja med strankama v odgovoru na vprašanje, postavljeno na obravnavi, sama priznala, je pritožnik za misijo Eulex Kosovo začel delati leta 2010, zato je delovno mesto, na katerem je bil do prenehanja zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas, obstajalo od tega datuma, delo, ki ga je pritožnik opravljal, pa je bilo enako kot v okviru prejšnjih pogodb o zaposlitvi za določen čas.

41. Zato menim, da je treba tako delovno razmerje, v katerem je pritožnik v obdobju od 5. aprila 2010 do 14. novembra 2014 delal za misijo Eulex Kosovo na podlagi zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas, opredeliti kot enotno in neprekinjeno delovno razmerje med strankama.

Sodišče, pristojno za odločanje o pogodbenem delovnem razmerju na podlagi zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas

42. Najprej je treba spomniti, da zaporedne pogodbe o zaposlitvi za določen čas med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo v obdobju od 5. aprila 2010 do 14. oktobra 2014 vsebujejo arbitražno klavzulo o izbiri bruseljskih sodišč. Vendar člen 21 zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas določa, da je na podlagi člena 272 PDEU pristojno Sodišče Evropske unije. Ta člen določa, da so sodišča Unije pristojna za vse spore v zvezi s pogodbo.

43. V teh okoliščinah se postavlja vprašanje, katero sodišče je pristojno za pogodbeno razmerja, ki temeljijo na zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas, od katerih večina podeljuje pristojnost sodiščem ene države članice, zadnja pogodba v tem razmerju pa vsebuje arbitražno klavzulo na podlagi člena 272 PDEU, ki podeljuje pristojnost sodiščem Unije.²⁷

44. Za odgovor na to vprašanje je treba izbrati eno od dveh možnosti. Tako bi lahko bilo za odločanje o sporih, ki se nanašajo na isto delovno razmerje, pristojno bodisi sodišče, izbrano v večini pogodb o zaposlitvi za določen čas, na katerih temelji to delovno razmerje (v tem primeru bruseljska sodišča), bodisi sodišče iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas (v tem primeru sodišča Unije). Prepričan sem, da je treba izbrati drugo od obeh možnosti.

45. V zvezi s tem se je treba sklicevati na zadevo, v kateri je bila izrečena sodba Porta/Komisija [arrêt du 1er juillet 1982 (109/81, EU:C:1982:253)], ki se je nanašala na podobno delovno razmerje kot v obravnavanem primeru in je zadevala vrsto zaporednih pogodb, ki jih je T. Porta petnajst let vsako leto sklepala z direktorjem skupnega raziskovalnega središča v Ispri za vodenje tečajev italijanskega jezika, prvih pet let brez pisnih pogodb in pozneje na podlagi dopisov-pogodb. V zadnjih štirih letih je delovno razmerje med strankama temeljilo na podrobnejših pogodbah, ki so vsebovale arbitražno klavzulo v smislu člena 181 EGS (postal člen 272 PDEU), v skladu s katero je bilo „za odločanje o vseh sporih v zvezi z veljavnostjo, razlago ali izvajanjem navedenih pogodb [...] pristojno le“ Sodišče.

46. Sodišče je v sodbi odločilo, da „dejstvo, da prejšnje pogodbe ne vsebujejo iste [arbitražne] klavzule in da za prva leta sploh ni pisnih pogodb, Sodišču ne more preprečiti, da pri presoji razmerja med strankama ne bi upoštevalo vseh preteklih pogodb“.²⁸ Tako je Sodišče, kljub temu da so samo zadnje pogodbe vsebovale arbitražno klavzulo o izbiri Sodišča Evropske unije, pri presoji položaja upoštevalo vsa prejšnja razmerja med strankama.

47. V obravnavanem primeru je treba spomniti, da so pritožnikove zahteve povezane z obstojem enotnega in neprekinjenega delovnega razmerja, ki temelji na zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas. Zato je jasno, da tako pritožnikov predlog, ki se nanaša na zlorabo pogodb o zaposlitvi za določen čas, kot predlog, ki se nanaša na nezakonito odpoved pogodbe o zaposlitvi, temeljita na vseh pogodbah, sklenjenih v obdobju od 5. aprila 2010 do 14. novembra 2014, kar nedvomno vključuje zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas. Kot namreč izhaja iz obvestila o odpovedi, se je prav z nepodaljšanjem te zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas končalo pritožnikovo delovno razmerje pri misiji Eulex Kosovo.²⁹ Konca delovnega razmerja med strankama nikakor ne bi bilo mogoče preučiti brez sklicevanja na zadnjo zadevno pogodbo o zaposlitvi za določen čas. Zato mora arbitražna klavzula iz te zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas določiti, katero sodišče je pristojno za vse spore, povezane s celotnim delovnim razmerjem. Nasprotno stališče bi lahko povzročilo razdelitev spora, povezanega z enim samim delovnim razmerjem, glede na število arbitražnih klavzul, ki podeljujejo pristojnost različnim sodiščem. Tako stališče bi bilo v nasprotju s pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

²⁷ Treba je opozoriti, da je Splošno sodišče v zadevi Bitiqi in drugi/Komisija in drugi (sklep z dne 30. septembra 2014 (T-410/13, neobjavljen, EU:T:2014:871, točka 8), ki se je nanašala na odločitev vodje misije Eulex Kosovo, da se pogodbenemu osebju ne podaljšajo pogodbe o zaposlitvi, zavrglo tožbo tožečih strank, ker je menilo, da očitno ni pristojno. Vendar so v tej zadevi vse pogodbe o zaposlitvi za določen čas vsebovale klavzulo, v skladu s katero so bila za spore v zvezi s temi pogodbami pristojna bruseljska sodišča. Tako v *teh pogodbah ni bilo nobene arbitražne klavzule v smislu člena 272 PDEU*.

²⁸ Glej sodbo z dne 1. julija 1982, Porta/Komisija (109/81, EU:C:1982:253, točka 10). Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca E. Capotortija v zadevi Porta/Komisija (109/81, neobjavljeni, EU:C:1982:143, točka 2): „Lahko se tudi vprašamo, ali dejstvo, da je dogovor o pristojnosti v pogodbi vključen šele od leta 1977 naprej, preprečuje Sodišču, da bi ugotovilo, kakšna je bila narava razmerja med strankama v obdobju pred tem, od leta 1963 do leta 1977. Odgovor mora biti nikalen, ker *spor odpira vprašanje, ali je delovno razmerje, v okviru katerega je tožeča stranka v skupnem raziskovalnem središču poučevala od leta 1963 do leta 1980, neprekinjeno in torej enotno ali prekinjeno.*“ Moj poudarek.

²⁹ Glej točko 40 teh sklepnih predlogov.

48. Zato mora biti, glede na to, da je pritožnik v letih od 2010 do 2014 delal za misijo Eulex Kosovo v okviru enotnega delovnega razmerja, za vse spore v zvezi s tem delovnim razmerjem, ki je temeljilo na zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas, ob upoštevanju načela pravne varnosti in pravice do učinkovitega pravnega sredstva,³⁰ pristojno sodišče iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Očitno je namreč, da se dogodek – nepodaljšanje pogodbe – ki je povzročil konec pritožnikovega delovnega razmerja pri misiji Eulex Kosovo, navezuje na to zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ne glede na to, kdaj je bilo pritožniku poslano obvestilo o odpovedi.

49. To sklepanje potrjuje dejstvo, da odločitev strank, da v zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas vstavita arbitražno klavzulo na podlagi člena 272 PDEU, kaže njuno svobodno voljo, da je za njuno delovno razmerje pristojno Sodišče. Naj v zvezi s tem spomnim na pravno načelo, v skladu s katerim mora prevladati volja, ki so jo stranke izrazile nazadnje. Tako spoštovanje tega načela pomeni zlasti, da je za odločanje o sporu v zvezi s pogodbenim razmerjem, ki je obstajalo v času prvih predhodnih dejanj, pristojno Sodišče.³¹ Zato je treba, če sta stranki v teh okoliščinah izbrali drugo sodišče, pristojno za odločanje o sporih v zvezi z njunim pogodbenim razmerjem, njuno izbiro spoštovati.

Analiza ugotovitev Splošnega sodišča

50. Očitki, ki jih pritožnik navaja v okviru prvega pritožbenega razloga, se po eni strani nanašajo na točke od 23 do 26 ter po drugi strani na točki 39 in 41 izpodbijanega sklepa.

51. V točkah od 23 do 26 izpodbijanega sklepa je Splošno sodišče, ki se je oprlo na sodno prakso v zvezi s členom 272 PDEU, presodilo, da je na podlagi arbitražne klavzule pristojno le za zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas in da torej očitno ni pristojno za odločanje o sporih, ki bi lahko nastali pri izvajanju pogodb o zaposlitvi tožeče stranke, ki so bile sklenjene pred zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, saj je bila v njih pristojnost izrecno dodeljena belgijskim sodiščem.

52. Ugotavljam, da te pravne argumentacije ni mogoče sprejeti v primeru enotnega in neprekinjenega delovnega razmerja med pritožnikom in njegovim delodajalcem, ki temelji na zaporednih pogodbah o zaposlitvi za določen čas.

53. Kot navaja pritožnik, ta razlaga Splošnega sodišča torej pomeni, da bi zadoščalo, da bi misije v vsaki pogodbi o zaposlitvi za določen čas predvidele drugačen dogovor o pristojnosti, da zaposleni ne bi mogli začeti sodnega postopka v skladu s pravico do učinkovitega pravnega sredstva, ki jim je priznana.

54. Splošno sodišče je v točki 39 izpodbijanega sklepa preučilo pritožnikovo zahtevo v zvezi s preoblikovanjem celotnega pogodbenega razmerja v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas.

55. V zvezi s tem je Splošno sodišče navedlo, da mu njegova pristojnost, omejena na zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ne omogoča, da se izreče o učinkih prejšnjih pogodb o zaposlitvi, ter da zato očitno ni pristojno za predloge v zvezi z vročitvijo predhodnega obvestila o odpovedi in dokumentov, povezanih s socialno varnostjo, ki jih je treba na podlagi belgijskega prava vročiti ob prenehanju zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

³⁰ V zvezi s tem člen 47, prvi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah določa, da ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu. V skladu z drugim odstavkom tega člena ima vsakdo pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Glej po analogiji odločbo z dne 12. julija 2012, ponovni preizkus Arango Jaramillo in drugi/EIB (C-334/12 RX, EU:C:2012:468).

³¹ Glej opombo 12.

56. Splošno sodišče se je v točki 41 izpodbijanega sklepa izreklo za nepristojno z obrazložitvijo, da naj bi se belgijska sodišča izrekla za pristojna za odločanje o sporu v zvezi z vsemi pogodbami o zaposlitvi za določen čas, razen zadnje.

57. Ugotavljam, kot izhaja iz točke 47 teh sklepnih predlogov, da Splošno sodišče ni upoštevalo, da konca delovnega razmerja med strankama ni mogoče razumeti brez obstoja zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Dogodek – nepodaljšanje zadnje pogodbe – ki je povzročil konec pritožnikovega delovnega razmerja pri misiji Eulex Kosovo, se namreč navezuje na to zadnjo pogodbo.

58. Ker gre v sporu, kot sem navedel v točkah 48 in 49 teh sklepnih predlogov, za vprašanje, ali je delovno razmerje neprekinjeno in torej enotno, je arbitražna klavzula iz zadnje pogodbe o zaposlitvi za določen čas odločilna za odločitev, katero sodišče je pristojno za vse spore, povezane s celotnim delovnim razmerjem.

59. Iz tega sledi, da se Splošno sodišče, ker v svojem sklepanju ni upoštevalo neprekinjenosti delovnega razmerja med pritožnikom in misijo Eulex Kosovo ter posledice volje strank, svobodno izražene v arbitražni klavzuli, ni moglo, ne da bi napačno uporabilo pravo, opreti na ugotovitev, da je obseg arbitražne klavzule izrecno omejen na spore v zvezi z zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas in se ne more razširiti na prejšnje pogodbe.

60. Ker je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v zvezi s svojo pristojnostjo za odločanje o tožbi, ni treba preučiti trditev pritožnika, ki se nanašajo na neobstoje obrazložitve izpodbijanega sklepa in neobstoje analize predloga v zvezi z zadnjo pogodbo o zaposlitvi za določen čas.

61. Zato je treba prvemu pritožbenemu razlogu ugoditi.

62. Glede na navedeno predlagam, da se izpodbijani sklep razveljavi v delu, v katerem je Splošno sodišče odločilo, da očitno ni pristojno za odločanje o pritožnikovi tožbi.

Posledice razveljavitve izpodbijanega sklepa

63. Sodišče v skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije odločitev Splošnega sodišča razveljavi, če je pritožba utemeljena. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

64. Menim, da v obravnavani zadevi stanje postopka ne dovoljuje, da bi Sodišče odločilo o zadevi. Sodišče bi namreč s preučitvijo utemeljenosti trditev pritožnika odločalo o dejanskih vprašanjih na podlagi elementov, o katerih Splošno sodišče v izpodbijanem sklepu ni presojalo, saj se je izreklo za očitno nepristojno za odločanje o tožbi. Poleg tega se pred Sodiščem ni razpravljalo o trditvah glede dejstev, ki se nanašajo na vsebino spora.

Predlog

65. Glede na navedeno menim, da je treba prvemu pritožbenemu razlogu, ki ga pritožnik navaja v utemeljitev prvega pritožbenega predloga, ugoditi, in Sodišču predlagam, naj iz tega razloga, in ne da bi to vplivalo na preučitev drugih pritožbenih razlogov, sklep Splošnega sodišča Evropske unije z dne 9. novembra 2016, Jenkinson/Svet in drugi (T-602/15, EU:T:2016:660), razveljavi in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da o njej vsebinsko odloči, odločitev o stroških pa pridrži.